

Studeni 2022.

Informacije sadržane u ovom informativnom listu nisu obvezujuće za Sud niti su iscrpne.

Nasilje u obitelji

„... Pitanje nasilja u obitelji, koje može poprimiti različite oblike od fizičkog do psihološkog nasilja ili verbalnog zlostavljanja ... opći je problem koji se tiče svih država članica i koji ne izlazi uvijek na vidjelo jer se često odvija u okviru osobnih odnosa ili unutar zatvorenih krugova i ne pogađa samo žene. [Europski] Sud [za ljudska prava] priznaje da i muškarci mogu biti žrtve nasilja u obitelji i, štoviše, da su i djeca često žrtve te pojave, izravno ili neizravno. ...” (**Opuz protiv Turske**, presuda od 9. lipnja 2009., stavak 132.).

Pravo na život (članak 2. Europske konvencije o ljudskim pravima)

Kontrova protiv Slovačke

31. svibnja 2007.

Dana 2. studenoga 2002. podnositeljica zahtjeva podnijela je kaznenu prijavu protiv supruga jer ju je napao i tukao električnim kabelom. Kasnije je u pratnji supruga pokušala povući kaznenu prijavu. Posljedično je izmijenila prijavu tako da su se navodni postupci njezina supruga smatrali prekršajem koji ne zahtijeva daljnje postupanje. Dana 31. prosinca 2002. njezin je suprug ustrijelio i usmrtio njihovu kćer i sina rođene 1997. i 2001. godine. Pred Europskim sudom za ljudska prava podnositeljica zahtjeva navela je da policija, svjesna nasilničkog ponašanja i prijetnji njezina supruga, nije poduzela odgovarajuće radnje kako bi zaštitila živote njezine djece. Nadalje je prigovorila da nije imala mogućnost dobiti naknadu.

Europski sud za ljudska prava presudio je da je došlo do **povrede članka 2.** (pravo na život) **Europske konvencije o ljudskim pravima** u pogledu propusta vlasti da zaštite živote podnositeljicine djece. Primijetio je da je situacija u obitelji podnositeljice zahtjeva bila poznata lokalnoj policiji s obzirom na kaznenu prijavu iz studenoga 2002. i hitne telefonske pozive iz prosinca 2002. Kao odgovor, prema važećem zakonu, policija je bila dužna: zaprimiti podnositeljčinu kaznenu prijavu; odmah pokrenuti kaznenu istragu i kazneni postupak protiv supruga podnositeljice zahtjeva; voditi odgovarajuću evidenciju hitnih poziva i obavijestiti sljedeću smjenu o situaciji; i poduzeti mjere u vezi s tvrdnjom da podnositeljčin suprug ima sačmaricu i da je prijetio da će ju upotrijebiti. Međutim, jedan od uključenih službenika čak je pomogao podnositeljici i njezinu suprugu pri izmjeni njezine kaznene prijave iz studenoga 2002. kako bi se djelo moglo smatrati prekršajem koji ne zahtijeva daljnje postupanje. Zaključno, kao što su domaći sudovi utvrdili, a slovačka Vlada priznala, policija nije ispunila svoje obveze, a izravna posljedica tih propusta bila je smrt djece podnositeljice zahtjeva. Sud je dalje presudio da je **došlo do povrede članka 13.** (pravo na djelotvoran pravni lijek) Konvencije jer je podnositeljica zahtjeva trebala imati mogućnost podnijeti zahtjev za naknadu nematerijalne štete, ali takvo pravno sredstvo nije joj bilo dostupno.

Branko Tomašić i drugi protiv Hrvatske

15. siječnja 2009.

Podnositelji zahtjeva bili su srodnici djeteta i njegove majke koje je ubio otac/suprug, koji je zatim ubio i sebe, mjesec dana nakon što je pušten iz zatvora, u koji je bio smješten zbog tih istih prijetnji smrću. Prvotno mu je određeno obvezno psihijatrijsko liječenje tijekom boravka u zatvoru i nakon puštanja na slobodu, prema potrebi, ali je žalbeni sud naložio da se njegovo liječenje prekine nakon puštanja na slobodu. Podnositelji zahtjeva

konkretno su prigovorili da hrvatska država nije poduzela odgovarajuće mjere za zaštitu djeteta i njegove majke i da nije provela učinkovitu istragu o mogućoj odgovornosti države za njihovu smrt.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 2.** (pravo na život) Konvencije jer hrvatske vlasti nisu poduzele odgovarajuće korake kako bi spriječile smrt djeteta i njegove majke. Posebice je primijetio da iz utvrđenja domaćih sudova i zaključaka psihijatrijskog vještačenja nedvojbeno proizlazi da su vlasti bile svjesne da su prijetnje upućene majci i djetetu bile ozbiljne i da je trebalo poduzeti sve razumne korake da ih se zaštiti. Sud je nadalje primijetio nekoliko nedostataka u postupanju vlasti: iako je u nalazu i mišljenju psihijatrijskog vještaka izrađenima za potrebe kaznenog postupka naglašena potreba za daljnjim psihijatrijskim liječenjem supruga, hrvatska Vlada nije dokazala da je takvo liječenje bilo stvarno i pravilno provedeno; iz dostavljenih dokumenata proizlazi da se suprugovo liječenje u zatvoru sastojalo od razgovora sa zatvorskim osobljem, od kojih nitko nije bio psihijatar; ni u mjerodavnim propisima ni u sudskoj presudi kojom je određeno obvezno psihijatrijsko liječenje nije bilo predviđeno dovoljno pojedinosti o tome kako se liječenje treba provoditi; i konačno, prije izlaska iz zatvora suprug nije pregledan kako bi se procijenilo predstavlja li i dalje opasnost za dijete i njegovu majku. Sud je stoga zaključio da nadležna domaća tijela nisu poduzela odgovarajuće mjere za zaštitu njihovih života.

Opuz protiv Turske

9. lipnja 2009.

Vidi u nastavku pod naslovom „Zabrana diskriminacije“.

Durmaz protiv Turske

13. studenoga 2014.

Kći podnositeljice zahtjeva preminula je u bolnici nakon što ju je suprug odveo na odjel hitne pomoći i liječnike obavijestio da je uzela preveliku dozu lijekova. Kad ga je policija ispitala, izjavio je i da su se isti dan bili posvađali te ju je udario. Otac preminule nakon toga je podnio prijavu javnom tužitelju navodeći da ona nije bila suicidalna i tvrdeći da je njezin suprug odgovoran za njezinu smrt. Istragom javnog tužitelja zaključeno je da je počinila samoubojstvo. Domaći sudovi odbili su prigovor podnositeljice zahtjeva. Podnositeljica je pred Sudom prigovorila da istraga o smrti njezine kćeri nije bila učinkovita.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 2.** (pravo na život) Konvencije u njegovu proceduralnom aspektu jer turske vlasti nisu provele učinkovitu istragu o smrti podnositeljicine kćeri. Kao i u predmetu *Opuz* (vidi prethodno), posebice je primijetio da nasilje u obitelji pogađa uglavnom žene i da je opća i diskriminirajuća pasivnost pravosuđa u Turskoj stvorila ozračje pogodno za nasilje u obitelji.

Civek protiv Turske

23. veljače 2016.

Taj se predmet odnosio na ubojstvo majke podnositelja zahtjeva koje je počinio njihov otac. Podnositelji zahtjeva konkretno su prigovorili da turske vlasti nisu ispunile svoju obvezu da zaštite život njihove majke.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 2.** (pravo na život) Konvencije. Utvrdio je, konkretno, da turske vlasti, iako su bile obaviještene o stvarnoj i ozbiljnoj prijetnji životu majke podnositelja zahtjeva i unatoč njezinim stalnim prijavama o prijetnjama i uznemiravanju, nisu poduzele mjere koje su im bile razumno dostupne kako bi spriječile da ju njezin suprug ubije.

Halime Kilic protiv Turske

28. lipnja 2016.

Vidi u nastavku pod naslovom „Zabrana diskriminacije“.

Talpis protiv Italy

2. ožujka 2017.

Taj se predmet odnosio na bračno nasilje koje je pretrpjela podnositeljica zahtjeva, a koje je rezultiralo ubojstvom njezina sina i pokušajem ubojstva same podnositeljice.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 2.** (pravo na život) Konvencije zbog ubojstva podnositeljčina sina i pokušaja ubojstva podnositeljice. Konkretno, utvrdio je da su talijanske vlasti, propustivši brzo postupati po prijavi podnositeljice, lišile tu prijavu bilo kakvog učinka i stvorile situaciju nekažnjivosti pogodnu za ponavljanje nasilja, koja je zatim dovelo do pokušaja ubojstva podnositeljice zahtjeva i smrti njezina sina. Vlasti stoga nisu ispunile svoju obvezu zaštite života dotičnih osoba. Sud je presudio i da je došlo do **povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije zbog propusta vlasti da ispune obvezu zaštite podnositeljice od nasilja u obitelji. U tom pogledu posebice je primijetio da je podnositeljica zahtjeva živjela sa svojom djecom u ozračju nasilja koje je bilo dovoljno ozbiljno da se smatra zlostavljanjem te da je način na koji su vlasti vodile kazneni postupak ukazivao na pasivnost pravosuđa, koja je nespojiva s člankom 3. Konačno, Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 14.** (zabrana diskriminacije) Konvencije **u vezi s člancima 2. i 3.** utvrdivši da je podnositeljica zahtjeva bila žrtva diskriminacije kao žena zbog neaktivnosti vlasti koje su podcijenile nasilje o kojem je riječ i tako ga u biti podržale.

Tërshana protiv Albanije

4. kolovoza 2020.

Taj se predmet odnosio na napad kiselinom na podnositeljicu zahtjeva 2009. godine. Podnositeljica je sumnjala da je za napad odgovoran njezin bivši suprug kojega je optužila za nasilje u obitelji. Konkretno je navela da albanske vlasti nisu poduzele mjere da ju zaštite od napada kiselinom i nisu provele brzu i učinkovitu istragu kako bi otkrile, kazneno gonile i kaznile njezina napadača.

Sud je presudio da **nije došlo do povrede članka 2.** (pravo na život) Konvencije u njegovu materijalnom aspektu utvrdivši da se albanska država ne može smatrati odgovornom za napad. Posebno je napomenuo da bi država, da je bila svjesna opasnosti za podnositeljicu zahtjeva, imala obvezu poduzeti preventivne mjere. Međutim, u tom su predmetu nacionalna tijela tek nakon incidenta saznala za nasilničko ponašanje bivšeg supruga podnositeljice zahtjeva. S druge strane, Sud je utvrdio da je **došlo do povrede članka 2.** Konvencije u njegovu postupovnom aspektu utvrdivši da je odgovor vlasti na napad kiselinom bio nedjelotvoran. U tom pogledu posebice je napomenuo da se istragom o napadu, koji je imao obilježja rodno uvjetovanog nasilja i stoga je trebao potaknuti vlasti da odgovore s posebnom revnošću, čak nije uspjelo utvrditi koja je tvar bačena na podnositeljicu. Istraga je štoviše obustavljena 2010. godine, a da nije otkrivena odgovorna osoba, a podnositeljica zahtjeva od tada nije dobila nikakve informacije o napretku istrage, unatoč ponovljenim upitima.

Kurt protiv Austrije

15. lipnja 2021. (Veliko vijeće)

Taj se predmet odnosio na prigovor podnositeljice zahtjeva da austrijske vlasti nisu zaštitile nju i njezinu djecu od njezina nasilnog supruga, što je rezultiralo njegovim ubojstvom njihova sina. Konkretno je tvrdila da je policiju izričito obavijestila da se boji za živote svoje djece.

Sud je presudio da **nije došlo do povrede članka 2.** (pravo na život) Konvencije u tom predmetu. Utvrdio je da su austrijske vlasti pokazale potrebnu posebnu revnost brzo odgovorivši na podnositeljčine tvrdnje o nasilju u obitelji i uzimajući u obzir poseban kontekst predmeta koji se odnosi na nasilje u obitelji. Provele su autonomnu, proaktivnu i sveobuhvatnu procjenu rizika te su izdale nalog za zabranu približavanja i zaštitne mjere. Ta procjena rizika nije ukazivala na stvarnu i neposrednu smrtnu opasnost za sina podnositeljice zahtjeva. Prema tome, nije nastala nikakva obveza vlasti da poduzmu preventivne operativne mjere u tom pogledu.

Tkheldize protiv Gruzije

8. srpnja 2021.

Vidi u nastavku pod naslovom „Zabrana diskriminacije“.

A i B protiv Gruzije (br. 73975/16)

10. veljače 2022.

Vidi u nastavku pod naslovom „Zabrana diskriminacije“.

Y i drugi protiv Bugarske (br. 9077/18)

22. ožujka 2022.

Podnositeljice zahtjeva u tom predmetu bile su majka i kćeri žene koju je u kafiću u Sofiji ustrijelio njezin suprug neposredno nakon što je izašla iz ureda okružnog javnog tužitelja kako bi prijavila da njezin suprug posjeduje pištolj i da se ona boji za svoj život. Tijekom godina i mjeseci koji su prethodili ubojstvu podnijela je nekoliko sličnih prijava u vezi s bijesnim, nasilničkim i opsesivnim stavom njezina supruga prema njoj. Podnositeljice zahtjeva posebno su navele da bugarske vlasti nisu ozbiljno shvatile prijave njihove bliske srodnice o njezinu suprugu i nisu poduzele mjere da spriječe opasnost za njezin život.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 2.** (pravo na život) Konvencije. Konkretno je utvrdio da vlasti nisu brzo odgovorile na vjerodostojne prijave bliske srodnice podnositeljica zahtjeva i nisu provele odgovarajuću procjenu rizika za nju s obzirom na poseban kontekst i dinamiku nasilja u obitelji. Da su to učinile, shvatile bi da je njezin suprug predstavljao stvarnu i neposrednu opasnost za njezin život te su mu mogle oduzeti pištolj, uhititi ga zbog kršenja zabrane približavanja i/ili srodnicu podnositeljica staviti pod policijsku zaštitu. Svi ti koraci za suzbijanje rizika za nju bili bi mogući prema bugarskom domaćem pravu. Međutim, Sud je presudio da **nije došlo do povrede članka 14.** (zabrana diskriminacije) Konvencije **u vezi s člankom 2.** jer nije našao nijedan dokaz da se nasilje nad ženama olako shvaćalo općenito u Bugarskoj ili prilikom postupanja policije u predmetu bliske srodnice podnositeljica zahtjeva.

Landi protiv Italije

7. travnja 2022.

Podnositeljica zahtjeva u tom predmetu tvrdila je da talijanska država nije poduzela potrebne radnje kako bi zaštitila nju i njezino dvoje djece od nasilja u obitelji koje je počinio njezin partner i koje je dovelo do ubojstva njezina jednogodišnjeg sina i pokušaja ubojstva same podnositeljice 2018. godine. Smatrala je i da nedostatak pravne zaštite i odgovarajućeg odgovora vlasti na njezine tvrdnje o nasilju u obitelji predstavlja diskriminirajuće postupanje na temelju spola.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 2.** (pravo na život) Konvencije u tom predmetu utvrdivši da se ne može smatrati da su talijanske vlasti pokazale potrebnu revnost i da stoga nisu ispunile svoju pozitivnu obvezu zaštite života podnositeljice zahtjeva i njezina sina. Sud je posebno napomenuo da nacionalne vlasti nisu ispunile svoju obvezu da provedu neposrednu i proaktivnu procjenu rizika od ponavljanja nasilja počinjenog nad podnositeljicom zahtjeva i njezinom djecom i da usvoje operativne i preventivne mjere kako bi ublažile rizik i zaštitile dotične osobe. Konkretno, vlasti su ostale pasivne kad su bile suočene s ozbiljnom opasnošću od zlostavljanja podnositeljice zahtjeva, a njihova neaktivnost omogućila je partneru podnositeljice zahtjeva da joj nastavi prijetiti, uznemiravati ju i napadati neometano i nekažnjeno. Vlasti su trebale procijeniti rizik od ponovnog nasilja i donijeti primjerene i odgovarajuće mjere. Vlasti su takve mjere mogle usvojiti, u skladu s talijanskim zakonodavstvom, bez obzira na to je li podnesena prijava ili je li bilo ikakve promjene žrtvine percepcije rizika. Međutim, Sud u tom predmetu nije smatrao da se može smatrati da sporni nedostaci, sami po sebi, ukazuju na bilo kakav diskriminirajući stav vlasti. Stoga je podnositeljčin prigovor na temelju **članka 14.** (zabrana diskriminacije) Konvencije **u vezi s člankom 2.** proglasio **nedopuštenim** kao očigledno neosnovan.

Zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja (članak 3. Konvencije)

Obveza vlasti da pruže odgovarajuću zaštitu od nasilja u obitelji

E. S. i drugi protiv Slovačke (br. 8227/04)

15. rujna 2009.

Godine 2001. prva podnositeljica zahtjeva ostavila je supruga i protiv njega podnijela kaznenu prijavu jer je zlostavljao nju i njezinu djecu (rođenu 1986., 1988. i 1989.) i jer je seksualno zlostavljao jednu od njihovih kćeri. Dvije godine kasnije proglašen je krivim za nasilje i seksualno zlostavljanje. Međutim, njezin je zahtjev da se njezinu suprugu naloži da napusti njihov dom odbijen; sud je utvrdio da nema ovlasti ograničiti pristup njezina supruga toj nekretnini (podnositeljica je mogla pokrenuti postupak za prekidom zajedničkog stanovanja tek nakon razvoda). Prva podnositeljica zahtjeva i njezina djeca stoga su bila prisiljena odseliti se od svojih prijatelja i obitelji, a dvoje djece moralo je promijeniti školu. Prigovorili su da ih vlasti nisu na odgovarajući način zaštitile od nasilja u obitelji.

Sud je presudio da Slovačka prvoj podnositeljici zahtjeva i njezinoj djeci nije pružila potrebnu neposrednu zaštitu od nasilja njezina supruga, što je dovelo do **povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) **i članka 8.** (pravo na privatni i obiteljski život) Konvencije. Primijetio je da su, s obzirom na prirodu i težinu tvrdnji, prva podnositeljica i djeca trebali zaštitu odmah, a ne jednu ili dvije godine kasnije. Prva podnositeljica nadalje nije mogla podnijeti zahtjev za prekid stanarskog prava sve dok odluka o njezinu razvodu nije stupila na snagu u svibnju 2002. niti je mogla podnijeti zahtjev za izdavanje naloga o isključenju svojega bivšeg supruga iz obiteljskog doma sve do izmjene zakona u siječnju 2003. Stoga njoj i djeci u tom razdoblju nije bila pružena djelotvorna zaštita.

Eremia i drugi protiv Republike Moldavije

28. svibnja 2013.

Vidi u nastavku pod naslovom „Zabrana diskriminacije“.

Vidi i: **Munteanu protiv Republike Moldavije**, presuda od 26. svibnja 2020.

Rumor protiv Italije

27. svibnja 2014.

Vidi u nastavku pod naslovom „Zabrana diskriminacije“.

M.G. protiv Turske (br. 646/10)

22. ožujka 2016.

Vidi u nastavku pod naslovom „Zabrana diskriminacije“.

N.P. i N.I. protiv Bugarske (br. 72226/11)

3. svibnja 2016. (odluka o dopuštenosti)

Podnositelji zahtjeva, žena i njezin maloljetni sin, prigovorili su da su žrtve nasilja u obitelji i da bugarske vlasti nisu poduzele potrebne mjere da ih zaštite od nasilja koje je počinio njihov partner i otac.

Sud je zahtjev proglasio **nedopuštenim** kao očigledno neosnovan jer je utvrdio da nije došlo do povrede pozitivnih obveza države na temelju članka 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja), članka 13. (pravo na djelotvoran pravni lijek) ili članka 14. (zabrana diskriminacije) Konvencije. Posebice je napomenuo da su bugarske vlasti, u odgovarajuće vrijeme, poduzele nekoliko vrsta odgovarajućih koraka za zaštitu tjelesnog integriteta podnositelja zahtjeva.

Talpis protiv Italije

2. ožujka 2017.

Vidi gore pod naslovom „Pravo na život“.

Bălşan protiv Rumunjske

23. svibnja 2017.

Vidi u nastavku pod naslovom „Zabrana diskriminacije“.

Volodina protiv Rusije¹

9. srpnja 2019.

Vidi u nastavku pod naslovom „Zabrana diskriminacije“.

Vidi i: Barsova protiv Rusije², presuda (odbor) od 22. listopada 2019.

Galović protiv Hrvatske

31. kolovoza 2021.

Taj predmet odnosio se na osude podnositelja zahtjeva za obiteljsko nasilje u nekoliko prekršajnih postupaka i u kaznenom postupku na temelju optužnice. Podnositelj zahtjeva prigovorio je, konkretno, da mu je suđeno dva puta i da je dva puta kažnjen za isto djelo. Sud je presudio da **nije došlo do povrede članka 4.** (pravo da se ne bude dva puta suđen ili kažnjen u istoj stvari) **Protokola br. 7** uz Konvenciju u odnosu na podnositelja zahtjeva. Primijetivši, posebice, da su dva postupka u podnositeljevu predmetu bila dio integriranog i koherentnog pristupa nasilju u obitelji prema hrvatskom pravu, utvrdio je da je takvim integriranim sustavom omogućeno kažnjavanje podnositelja za pojedinačne činove nasilja blažim odgovorom u prekršajnom postupku, a zatim i težim kaznenim odgovorom za obrazac njegova ponašanja.

Tunikova i drugi protiv Rusije³

14. prosinca 2021.

Taj predmet odnosio se na nasilje u obitelji, uključujući prijetnje smrću, tjelesne ozljede i jedan slučaj teškog sakaćenja, koje su četiri podnositeljice zahtjeva pretrpjele od svojih bivših partnera ili supruge. Podnositeljice zahtjeva prigovorile su, konkretno, da ih ruska država nije zaštitila od nasilja u obitelji, da nisu postojala pravna sredstva u tom pogledu i da je opći propust suzbijanja rodno uvjetovanog nasilja predstavljao diskriminaciju žena. Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije utvrdivši da ruske vlasti nisu uspostavile pravni okvir za učinkovitu borbu protiv nasilja u obitelji, da nisu procijenile rizike od ponovnog nasilja i da nisu provele djelotvornu istragu o nasilju u obitelji koje su pretrpjele podnositeljice zahtjeva. Presudio je i da je došlo do **povrede članka 14.** (zabrana diskriminacije) Konvencije **u vezi s člankom 3.** smatrajući da je utvrđeno da, u pogledu zaštite od opasnosti od nasilja u obitelji, u Rusiji *de facto* postoji diskriminacija žena. U tom pogledu posebno je napomenuo da su propust Vlade da donese zakonodavstvo kojim bi se riješilo zapanjujuće razmjere nasilja u obitelji nad ženama u Rusiji i sustavni problemi u osiguravanju kaznenog progona i osuda doveli do stalnog ozračja pogodnog za nasilje u obitelji. Budući da je dokazano da postoji strukturna pristranost, podnositeljice zahtjeva nisu morale dokazivati postojanje predrasuda u vlastitom predmetu. Konačno, na temelju **članka 46.** (obvezatna snaga i izvršenje presuda) Konvencije, Sud je preporučio hitne izmjene domaćeg zakona i prakse kako bi se spriječile slične povrede.

---

¹. Dana 16. rujna 2022. Ruska Federacija prestala je biti stranka Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava („Konvencija“).

². Dana 16. rujna 2022. Ruska Federacija prestala je biti stranka Konvencije.

³. Dana 16. rujna 2022. Ruska Federacija prestala je biti stranka Konvencije.

De Giorgio protiv Italije

16. lipnja 2022.

Podnositeljica zahtjeva u tom predmetu prigovorila je da joj, unatoč podnošenju nekoliko kaznenih prijava, talijanske vlasti nisu pružile zaštitu i pomoć nakon što je pretrpjela nasilje u obitelji od strane supruga od kojeg je živjela odvojeno od 2013. godine. Ustvrdila je da su vlasti nekoliko puta upozorene na nasilničko ponašanje njezina supruga, ali nisu poduzele odgovarajuće i primjerene korake kako bi zaštitile nju i njezinu djecu od onoga što je smatrala stvarnom i poznatom opasnošću koju predstavlja njezin suprug te da nisu spriječile daljnje epizode nasilja u obitelji.

Sud je presudio da je **došlo do povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije u njegovu materijalnom i postupovnom aspektu. Posebice je utvrdio da talijanske vlasti nisu provele procjenu rizika od zlostavljanja usmjerenu posebno na kontekst nasilja u obitelji, a konkretno situaciju podnositeljice zahtjeva i njezine djece, a ta procjena zahtijevala bi donošenje konkretnih preventivnih mjera za zaštitu podnositeljice i njezine djece od takvog rizika. Vlasti su stoga prekršile svoju obvezu da zaštite podnositeljicu zahtjeva i njezinu djecu od nasilja u obitelji koje je počinio suprug. Sud je utvrdio da talijanske vlasti nisu poduzele nikakve mjere kao odgovor na ozbiljnu opasnost od zlostavljanja s kojom su se suočili podnositeljica zahtjeva i njezina djeca te su, propustom da djeluju, stvorile situaciju nekažnjivosti jer suprugu još nije bilo ni započelo suđenje zbog ozljeda nanesenih podnositeljici zahtjeva u napadu 20. studenoga 2015., a istraga povodom drugih prijava podnositeljice zahtjeva bila je u tijeku od 2016. godine. Sud je presudio i da je država prekršila svoju obvezu da istraži zlostavljanje podnositeljice zahtjeva i njezine djece te da se način na koji su domaće vlasti provele kazneni progon u predmetu može smatrati i pravosudnom neaktivnošću te se ne može smatrati da ispunjava pretpostavke članka 3. Konvencije.

M. S. protiv Italije (br. 32715/19)

7. srpnja 2022.

Taj predmet odnosio se na nasilje u obitelji kojemu je podnositeljica zahtjeva bila podvrgnuta od svojeg supruga. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je, konkretno, da ju tužena država nije zaštitila niti joj je pružila pomoć i da talijanske vlasti nisu postupale s potrebnom revnošću i brzinom jer je u odnosu na kazneni progon za nekoliko djela nastupila zastara. Ustvrdila je posebice da vlasti, unatoč tome što su u nekoliko navrata upozorene na nasilničko ponašanje njezina supruga, nisu poduzele nužne i odgovarajuće korake da ju zaštite od stvarne i poznate opasnosti i nisu spriječile daljnje nasilje u obitelji. Nadalje je tvrdila da je nekoliko postupaka prekinuto zbog zastare zbog duljine njihova trajanja i da su neki još uvijek u tijeku.

Sud je na početku primijetio da je, s općeg stajališta, talijanski pravni okvir primjeren za pružanje zaštite od nasilja privatnih osoba. U podnositeljčinu predmetu, nakon što je napomenuo, posebice, da je policija bez odgađanja odgovorila na prijave koje je podnositeljica podnijela od siječnja 2007. nadalje i da je intervenirala tijekom incidenata nasilja, Sud je smatrao da je potrebno razlikovati dva odvojena razdoblja: utvrdio je da je došlo do **povrede materijalnog aspekta članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije u odnosu na razdoblje od 19. siječnja 2007. do 21. listopada 2008. smatrajući da, tijekom tog razdoblja, talijanske vlasti nisu ispunile svoju pozitivnu obvezu da zaštite podnositeljicu zahtjeva od nasilja u obitelji koje je počinio njezin suprug; međutim, Sud je presudio da **nije došlo do povrede materijalnog aspekta članka 3.** u odnosu na razdoblje od 21. listopada 2008. do 5. siječnja 2018. smatrajući da su, tijekom tog drugog razdoblja, vlasti ispunile svoju pozitivnu obvezu da zaštite podnositeljicu zahtjeva od nasilja u obitelji koje je počinio njezin suprug. Sud je dalje presudio da je došlo do povrede postupovnog aspekta članka 3. Konvencije u tom predmetu. U tom pogledu posebice je primijetio da ne može prihvatiti da je svrha djelotvorne zaštite od zlostavljanja, među ostalim nasilja u obitelji, ostvarena ako je kazneni postupak prekinut zbog zastare kaznenog progona u slučaju kada je do toga došlo zbog propusta vlasti. Sud je naveo i da kaznena djela povezana s nasiljem u obitelji treba

svrstati među najteža kaznena djela te je ponovio da je, prema njegovoj sudskoj praksi, nespojivo s postupovnim obvezama koje proizlaze iz članka 3. da se istrage tih djela prekinu zbog zastare do koje dođe zbog neaktivnosti vlasti. U tom predmetu Sud je smatrao da se ne može smatrati da situacija u kojoj su domaće vlasti, kao prvo, na temelju mehanizama kojima se uređuju rokovi zastare u nacionalnom pravnom okviru, podržavale sustav u kojem je zastara bila usko povezana sa sudskim postupkom čak i nakon što je postupak započeo i, kao drugo, vodile postupak s određenim stupnjem pravosudne pasivnosti nespojive s tim okvirom ispunjava pretpostavke članka 3. Konvencije.

Učinkovitost istraga povodom prijave nasilja u obitelji

E. M. protiv Rumunjske (br. 43994/05)

30. listopada 2012.

Podnositeljica zahtjeva konkretno je tvrdila da istraga povodom njezine kaznene prijave zbog nasilja u obitelji počinjenog u prisutnosti njezine kćeri u dobi od godinu i pol dana nije bila učinkovita. Rumunjski sudovi odbili su podnositeljčine prigovore uz obrazloženje da nisu dokazane njezine tvrdnje da je njen suprug bio nasilan prema njoj.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije u njegovu postupovnom aspektu utvrdivši da način na koji je istraga provedena podnositeljici nije osigurao djelotvornu zaštitu koju zahtijeva članak 3. Posebno je primijetio da je podnositeljica zahtjeva, kada je podnijela prvu prijavu, od vlasti za sebe i svoju kćer zatražila pomoć i zaštitu od agresivnog ponašanja svojeg supruga. Unatoč činjenici da su zakonskim okvirom predviđene suradnja između različitih tijela i nepravosudne mjere za utvrđivanje i poduzimanje radnji u odnosu na nasilje u obitelji i iako su liječničkom potvrdom pruženi *prima facie* dokazi tvrdnji podnositeljice zahtjeva, iz spisa predmeta nije proizlazilo da su poduzeti bilo kakvi koraci u tom pogledu.

Valiulienė protiv Litve

26. ožujka 2013.

Taj predmet odnosio se na prigovor žene koja je bila žrtva nasilja u obitelji zbog propusta vlasti da istraže njezine tvrdnje o zlostavljanju i da njezin partnera za to odgovara.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije utvrdivši da sporna praksa u tom predmetu i način na koji su se provodili kaznenopravni mehanizmi podnositeljici nisu osigurali odgovarajuću zaštitu od nasilja u obitelji. Konkretno, došlo je do odgađanja u kaznenoj istrazi, a javni tužitelj odlučio je prekinuti istragu.

D. P. protiv Litve (br. 27920/08)

22. listopada 2013. (odluka o brisanju)

Podnositeljica zahtjeva vjenčala se 1989. godine, a par se razveo 2001. Imali su četvero djece (rođene 1988., 1990., 1992. odnosno 2000. godine). Podnositeljica zahtjeva konkretno je prigovorila da je kazneni postupak u odnosu na njezina bivšeg supruga zbog namjernog i sustavnog premlaćivanja nje i njihovo troje starije djece bio dugotrajan i da predmet nije ispitan u razumnom roku. Ustvrdila je da je kazneni progon stoga zastario, a njezinu bivšem suprugu sud nije izrekao odgovarajuću kaznu.

Nakon neuspješnih pokušaja postizanja prijateljskog rješenja, litavska Vlada u rujnu 2012. obavijestila je Sud da je predložila podnošenje jednostrane izjave s ciljem rješavanja pitanja odgovornosti države za propust da spriječi nasilje u obitelji koje je otvoreno u zahtjevu. U svjetlu sudske prakse Suda i okolnosti tog predmeta, Vlada je osobito priznala da je način na koji su kaznenopravni mehanizmi provedeni u tom predmetu bio manjkav kad je riječ o postupku, i to u takvoj mjeri da to predstavlja kršenje pozitivnih obveza države na temelju članka 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije. Primajući na znanje uvjete Vladine izjave i načine osiguravanja usklađenosti s obvezama navedenima u toj izjavi, Sud je odlučio **izbrisati zahtjev s liste svojih predmeta** u skladu s člankom 37. (brisanje zahtjeva s liste) Konvencije.

D. M. D. protiv Rumunjske (br. 23022/13)

3. listopada 2017.

Vidi u nastavku pod naslovom „Pravo na pošteno suđenje“.

Buturugă protiv Rumunjske

11. veljače 2020.

Vidi u nastavku pod naslovom „Pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života i dopisivanja“.

Rizik od nasilja u obitelji u slučaju protjerivanja**N. protiv Švedske (br. 23505/09)**

20. srpnja 2010.

Podnositeljica zahtjeva, afganistanska državljanka, sa suprugom je u Švedsku došla 2004. godine. Njihovi zahtjev za azil odbijeni su nekoliko puta. Godine 2005. podnositeljica se rastala od supruga. Godine 2008. švedski sudovi odbili su njezin zahtjev za razvod braka jer nisu imali ovlasti razvesti brak sve dok podnositeljica ne boravi u zemlji zakonito. Njezin je suprug obavijestio sud da se protivi razvodu. U međuvremenu je podnositeljica neuspješno zatražila od švedskog Odbora za migracije da ponovno ocijeni njezin predmet i zaustavi njezino protjerivanje tvrdeći da je u opasnosti od smrtne kazne u Afganistanu jer je počinila preljub započinjanjem veze sa Šveđaninom i da ju je obitelj odbacila.

Sud je presudio da bi **protjerivanje** podnositeljice zahtjeva iz Švedske u Afganistan **predstavljalo povredu članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja) Konvencije utvrdivši da je, u posebnim okolnostima tog predmeta, opravdano vjerovati da će se, u slučaju protjerivanja u Afganistan, podnositeljica suočiti s različitim kumulativnim rizicima od muževe odmazde, odmazde njegove obitelji, njezine obitelji i afganistanskog društva obuhvaćene člankom 3. Sud je posebno napomenuo da bi činjenica da se podnositeljica htjela razvesti od supruga i da više nije htjela živjeti s njim mogla dovesti do ozbiljnih posljedica opasnih za život. Štoviše, na temelju Šijitskog zakona o osobnom statusu iz travnja 2009. godine, žene su obvezne ispunjavati seksualne zahtjeve svojih supruga te ne smiju napuštati dom bez njihova dopuštenja. Iz izvješća je nadalje proizlazilo da je oko 80 % Afganistanki pogođeno nasiljem u obitelji, a vlasti te postupke smatraju legitimnima te ih kazneno ne gone. Konačno, da bi se obratila policiji ili sudu, žena je morala nadvladati javnu sramotu kojoj su bile izložene žene koje izađu iz kuće bez muškog skrbnika. Nije se mogao zanemariti opći rizik na koji su ukazivali statistički podatci i međunarodna izvješća.

Pravo na pošteno suđenje (članak 6. Konvencije)**Wasiewska protiv Poljske**

2. prosinca 2014. (odluka o dopuštenosti)

Godine 1997. podnositeljica zahtjeva razvela se od supruga. Prije razvoda podnositeljicu je bivši suprug izbacio iz njihova stana. Promijenio je brave i spriječio podnositeljicu da uđe kako bi uzela osobne stvari koje pripadaju njoj, njihovoj kćeri i unuci. Podnositeljica zahtjeva konkretno je prigovorila propustu vlasti da izvrše vlastite presude kojima je naloženo iseljenje njezina bivšeg supruga iz stana koji je u njezinu vlasništvu. Nadalje je prigovorila da nema mogućnost pokrenuti kaznenu istragu protiv bivšeg supruga koji joj je onemogućio pristup njezinim stvarima koje su ostale u stanu, kao i pristup samom stanu.

Sud je smatrao da bi prigovor podnositeljice zahtjeva zbog propusta vlasti da izvrše nalog za iseljenje njezina bivšeg supruga iz stana trebalo ispitati na temelju članka 6. (pravo na pošteno suđenje) Konvencije. Utvrdivši da podnositeljica nije iscrpila domaća pravna sredstva u tom pogledu, proglasio je taj prigovor **nedopuštenim**, u skladu s člankom 35.

(uvjeti dopuštenosti) Konvencije. Sud je i ostatak zahtjeva proglasio **nedopuštenim** kao očigledno neosnovan.

D. M. D. protiv Rumunjske (br. 23022/13)

3. listopada 2017.

Taj predmet odnosio se na postupak koji je podnositelj zahtjeva pokrenuo protiv svojeg oca zbog obiteljskog zlostavljanja. Postupak o kojem je riječ trajao je više od osam godina i završio je osudom oca za tjelesno i psihičko zlostavljanje svojeg djeteta. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da taj postupak nije bio djelotvoran i da mu nije dosuđena naknada štete. Konkretno, domaći sudovi u posljednjem stupnju utvrdili su da ne moraju ispitivati pitanje naknade jer ni on ni tužitelj nisu podnijeli takav zahtjev pred nižim sudovima.

Sud je presudio da je **došlo do povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije jer je istraga o tvrdnjama o zlostavljanju predugo trajala i bila narušena drugim ozbiljnim nedostatcima. U tom pogledu, posebno je podsjetio da bi države ugovornice trebale nastojati zaštititi dostojanstvo djece i da, u praksi, to zahtjeva odgovarajući pravni okvir za zaštitu djece od nasilja u obitelji. U toj presudi Sud je presudio i da je došlo do **povrede članka 6. stavka 1.** (pravo na pošteno suđenje) Konvencije jer domaći sudovi nisu ispitali osnovanost prigovora podnositelja zahtjeva o nedosuđivanju naknade, unatoč tomu što je u domaćem pravu jasno formulirano da imaju obvezu odlučiti o pitanju naknade u predmetu koji se odnosi na maloljetnika, čak i bez službenog zahtjeva žrtve.

Pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života i dopisivanja (članak 8. Konvencije)

Obveza države da zaštiti tjelesni i psihički integritet osoba

Bevacqua i S. protiv Bugarske

12. lipnja 2008.

Prva podnositeljica zahtjeva, koja je tvrdila da ju je suprug redovito tukao, ostavila ga je i podnijela zahtjev za razvod braka te je sa sobom odvela njihova trogodišnjeg sina (drugi podnositelj zahtjeva). Međutim, tvrdila je da ju je suprug nastavio tući. Sa sinom je provela četiri dana u skloništu za zlostavljane žene, ali je navodno upozorena da bi mogla biti kazneno gonjena zbog otmice dječaka, što je rezultiralo izdavanjem sudskog naloga za zajedničku skrb nad djetetom koji, prema navodima podnositeljice, njezin suprug nije poštovao. Podnošenje kaznene prijave protiv supruga za napad navodno je izazvalo daljnje nasilje. Po njezinim zahtjevima za privremene mjere skrbi nad djetetom nije se postupalo prioritarno, a konačno joj je dodijeljena skrb nad djetetom tek nakon što je više od godinu dana kasnije proglašen razvod njezina braka. Sljedeće godine bivši suprug ponovno ju je pretukao, a njezini zahtjevi za kazneni progon odbačeni su uz obrazloženje da je riječ o „privatnoj stvari“ koja zahtjeva privatnu tužbu.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 8.** (pravo na poštovanje obiteljskog života) Konvencije s obzirom na kumulativne učinke propusta domaćih sudova da donesu privremene mjere skrbi nad djetetom bez odgode u situaciji koja je negativno utjecala na podnositelje zahtjeva i, prije svega, dobrobit drugog podnositelja zahtjeva te s obzirom na nedostatak dostatnih mjera vlasti tijekom istog razdoblja kao odgovora na ponašanje bivšeg supruga prve podnositeljice. Prema mišljenju Suda, to je predstavljalo propust pružanja pomoći podnositeljima zahtjeva protivno pozitivnim obvezama države na temelju članka 8. Konvencije da osigura poštovanje njihova privatnog i obiteljskog života. Sud je posebno naglasio da je okolnost da se spor smatralo „privatnom stvari“ nespojiva s obvezom vlasti da zaštite obiteljski život podnositelja zahtjeva.

E. S. i drugi protiv Slovačke (br. 8227/04)

15. rujna 2009.

Vidi gore pod naslovom „Zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja“.

A. protiv Hrvatske (br. 55164/08)

14. listopada 2010.

Sada bivši suprug podnositeljice zahtjeva (koji boluje od posttraumatskog stresnog poremećaja, paranoje, anksioznosti i epilepsije) navodno ju je više godina podvrgavao ponovljenom fizičkom nasilju uzrokujući joj tjelesne ozljede i upućujući prijetnje smrću, a redovito ju je zlostavljao i pred njihovom malom kćeri. Nakon što se sakrila, podnositeljica zahtjeva zatražila je donošenje sudskog naloga kojim se njezina bivšeg supruga sprječava da ju uhodi ili uznemirava. Taj je zahtjev odbijen uz obrazloženje da podnositeljica nije dokazala postojanje neposredne opasnosti za svoj život.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 8.** (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života) Konvencije jer hrvatske vlasti nisu provele brojne mjere koje su donijeli sudovi kako bi se zaštitilo podnositeljicu zahtjeva ili rješavalo psihijatrijske probleme njezina bivšeg supruga, iz kojih je, čini se, proizlazilo njegovo nasilničko ponašanje. Isto tako, nije bilo jasno je li bio podvrgnut ikakvom psihijatrijskom liječenju. Sud je nadalje podnositeljčin **prigovor na temelju članka 14.** (zabrana diskriminacije) Konvencije proglasio **nedopuštenim** uz obrazloženje, konkretno, da nije pružila dovoljno dokaza (kao što su izvješća ili statistički podatci) kojima bi dokazalo da su mjere ili prakse usvojene u Hrvatskoj protiv nasilja u obitelji ili učinci takvih mjera ili praksi diskriminirajući.

Vidi i: **Ž. B. protiv Hrvatske (br. 47666/13)**, presuda od 11. srpnja 2017.

Hajduová protiv Slovačke

30. studenoga 2010.

Podnositeljica zahtjeva konkretno je prigovorila da domaće vlasti nisu ispunile svoju zakonsku obvezu da nalože prisilni smještaj njezina bivšeg supruga u ustanovu za psihijatrijsko liječenje nakon što je osuđen jer ju je zlostavljao i prijetio joj.

Sud je presudio da je nedostatak dostatnih mjera kao odgovor na ponašanje bivšeg supruga podnositeljice zahtjeva, a posebice propust domaćih sudova da nalože prisilni smještaj njezina bivšeg supruga radi psihijatrijskog liječenja nakon njegove osude, doveo do **povrede pozitivnih obveza države na temelju članka 8.** (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života) Konvencije. Posebno je primijetio da su ponovljene prijetnje njezina bivšeg supruga, iako se nikada nisu ostvarile, ipak bile dovoljne da utječu na psihički integritet i dobrobit podnositeljice zahtjeva, tako da su dovele do pozitivnih obveza države na temelju članka 8.

Y. C. protiv Ujedinjenog Kraljevstva (br. 4547/10)

13. ožujka 2012.

Podnositeljica zahtjeva i njezin višegodišnji partner dobili su sina 2001. godine. Godine 2003. obitelj je privukla pozornost socijalnih službi zbog incidenta između roditelja „potaknutog alkoholom“. Uslijedili su incidenti nasilja u obitelji i zlouporabe alkohola koji su eskalirali od kraja 2007. godine, pri čemu je u brojnim prilikama policija bila pozivana u obiteljski dom. U lipnju 2008. lokalne vlasti ishodile su nalog za hitnu zaštitu nakon što je dječak ozlijeđen tijekom još jedne nasilne prepirke između roditelja. Postupak o skrbi nad djetetom rezultirao je rješenjem kojim se odobrava stavljanje djeteta na posvajanje. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je da je odbijanje sudova da odrede provođenje ocjene nje kao jedine skrbnice njezina sina i njihov propust da uzmu u obzir sve što je bilo relevantno prilikom donošenja rješenja o stavljanju djeteta na posvajanje dovelo do povrede njezina prava na temelju članka 8. (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života) Konvencije.

Sud je presudio da **nije došlo do povrede članka 8.** (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života) Konvencije utvrdivši da su razlozi za odluku o donošenju rješenja o stavljanju djeteta na posvajanje bili relevantni i dostatni i da je podnositeljici zahtjeva

pružena svaka mogućnost da iznese svoje argumente i da je bila u potpunosti uključena u proces donošenja odluke. Sud je posebno utvrdio da se, u svjetlu povijesti predmeta i izvješća, ne čini nerazumnim stajalište sudca Okružnog suda da je obnavljanje veze podnositeljice zahtjeva s ocem vjerojatno i da uključuje rizik za dobrobit djeteta. U skladu s tim, iako je u najboljem interesu djeteta da se njegove obiteljske veze održe kad god je to moguće, bilo je jasno da je u tom predmetu to razmatranje nadmašila potreba da se osigura djetetov razvoj u sigurnom i zaštićenom okruženju. U tom je pogledu Sud posebno primijetio da je bilo pokušaja da se obitelj obnovi pružanjem potpore u pogledu zloporabe alkohola i mogućnosti pomoći u roditeljstvu. Kad je podnositeljica zahtjeva navela da se rastala od djetetova oca, dalje su joj pružene pojediniosti o potpori u slučaju nasilja u obitelji koja joj je bila na raspolaganju. Međutim, činilo se da nije iskoristila takvu potporu i da se na kraju pomirila s djetetovim ocem.

Kaluczka protiv Mađarske

24. travnja 2012.

Podnositeljica je protiv svoje volje dijelila stan sa svojim nasilnim izvanbračnim suprugom dok su u tijeku bili brojni građanski sporovi u vezi s vlasništvom nad stanom. Konkretno je tvrdila da ju mađarske vlasti nisu zaštitile od stalnog fizičkog i psihičkog zlostavljanja u njezinu domu.

Sud je presudio da mađarske vlasti nisu ispunile svoje pozitivne obveze, što je dovelo do **povrede članka 8.** (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života) Konvencije. Posebno je utvrdio da, iako je podnositeljica podnijela kaznene prijave protiv svojeg partnera zbog napada, opetovano tražila donošenje mjera zabrane približavanja protiv njega i pokrenula parnični postupak radi njegova prisilnog iseljenja iz stana, vlasti nisu poduzele dostatne mjere za djelotvornu zaštitu podnositeljice.

Kowal protiv Poljske

18. rujna 2012. (odluka o dopuštenosti)

Podnositelj zahtjeva u tom predmetu prigovorio je da Poljska nije ispunila svoju pozitivnu obvezu da zaštiti njega, njegova mlađeg brata i njihovu majku od nasilja u obitelji jer nije poduzela nikakve korake da izvrši sudsku odluku kojom je njegovu ocu naloženo da napusti obiteljski stan. Podnositelj zahtjeva nadalje je tvrdio da su posljedično on i njegova obitelj i dalje bili izloženi očevu nasilnom ponašanju unatoč sudskom nalogu kojim mu je naloženo da napusti stan.

Sud je zahtjev proglasio **nedopuštenim** kao očigledno neosnovan. Uzimajući u obzir okolnosti predmeta u cjelini, smatrao je da se ne može reći da je odgovor vlasti na ponašanje oca podnositelja zahtjeva bio očigledno nedostatan s obzirom na težinu djela o kojima je riječ. Nije se moglo reći ni da odluke donesene u predmetu nisu mogle imati preventivan ili odvraćajući učinak na ponašanje počinitelja. Slično tomu, nije utvrđeno da vlasti podnositeljevu situaciju i nasilje u obitelji koje je počinio njegov otac nisu sagledale u cjelini i na odgovarajući način odgovorile na situaciju sagledanu u cijelosti, primjerice tako da su provodile brojne postupke zbog zasebnih slučajeva nasilja u obitelji.

Irene Wilson protiv Ujedinjenog Kraljevstva

23. listopada 2012. (odluka o dopuštenosti)

Taj predmet odnosio se na prigovor žrtve nasilja u obitelji zbog načina na koji su vlasti vodile kazneni postupak protiv njezina supruga zbog nanošenja teških tjelesnih ozljeda i njezinu tvrdnju da je uvjetna osuda koja je na njega primijenjena bila preblaga.

Sud je proglasio zahtjev **nedopuštenim** kao očigledno neosnovan utvrdivši da sjevernoirske vlasti nisu propustile ispuniti svoju obvezu zaštite podnositeljinih prava na temelju članka 8. (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života) Konvencije. Posebice je primijetio da je podnositeljica podnijela samo jednu prijavu vlastima: taj je incident zatim odmah istražen, njezin je suprug uhićen i optužen, a kazneni postupak koji je uslijedio proveden je s odgovarajućom žurnošću. Podnositeljica zahtjeva Sudu nije iznijela nikakve druge konkretne tvrdnje o nasilju.

Eremia i drugi protiv Republike Moldavije

28. svibnja 2013.

Vidi u nastavku pod naslovom „Zabrana diskriminacije“.

O. C. I. i drugi protiv Rumunjske (br. 49450/17)

21. svibnja 2019. (presuda odbora)

Nakon što je 2015. provela ljetni odmor u Rumunjskoj, prva podnositeljica zahtjeva, rumunjska državljanka, odlučila je da se neće vratiti svojem suprugu u Italiju s njihovo dvoje djece. Prva podnositeljica i njezina djeca pred Sudom su prigovorili nalogu o povratku djece u Italiju. Konkretno su tvrdili da rumunjski sudovi nisu uzeli u obzir ozbiljnu opasnost od očeva zlostavljanja s kojom su se suočavali, što je jedna od iznimaka prema Haškoj konvenciji od 25. listopada 1980. o građanskopravnim vidovima međunarodne otmice djece od načela da se djeca trebaju vratiti u svoje uobičajeno boravište.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 8.** (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života) Konvencije utvrdivši da rumunjski sudovi nisu u dovoljnoj mjeri razmotrili ozbiljnu opasnost da će djeca podnositelji zahtjeva biti podvrgnuta nasilju u obitelji kada su naložili njihov povratak ocu u Italiju, koja opasnost je jedna od iznimaka od načela na temelju međunarodnog prava da se djecu treba vratiti u njihovo uobičajeno boravište. Sud je posebice napomenuo da, čak i ako je postojalo uzajamno povjerenje između tijela za zaštitu djece Rumunjske i Italije prema pravu Unije, to ne znači da je Rumunjska bila dužna poslati djecu natrag u okružje u kojem su bila u opasnosti i prepustiti Italiji da rješava bilo kakvo zlostavljanje ako se ponovno dogodi.

Levchuk protiv Ukrajine

3. rujna 2020.

Taj se predmet odnosio na prigovor podnositeljice zahtjeva da je odbijanje tužbe za prisilno iseljenje protiv njezina bivšeg supruga izložilo nju i njezinu djecu opasnosti od nasilja u obitelji i uznemiravanja. Navela je da su odluke domaćih sudova bile pretjerano formalističke i da su njezinu bivšem suprugu pružile osjećaj nekažnjivosti, što je nju i njezinu djecu izložilo još većoj opasnosti od psihičkog uznemiravanja i napada.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 8.** (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života) Konvencije utvrdivši da odgovor građanskih sudova na podnositeljčinu tužbu za prisilno iseljenje protiv njezina bivšeg supruga nije bio u skladu s pozitivnom obvezom države da osigura djelotvornu zaštitu podnositeljice od nasilja u obitelji. Sud je posebno smatrao da domaća pravosudna tijela nisu provela sveobuhvatnu analizu situacije i opasnosti od budućeg psihičkog i fizičkog nasilja s kojim su se suočavali podnositeljica zahtjeva i njezina djeca. Nadalje, postupak je trajao više od dvije godine na tri razine nadležnosti, tijekom kojih su podnositeljica zahtjeva i njezina djeca bili u opasnosti od daljnjeg nasilja. Stoga nije postignuta pravična ravnoteža između svih suprotstavljenih privatnih interesa o kojima je riječ.

I. M. i drugi protiv Italije (br. 25426/20)

10. studenoga 2022.⁴

Podnositelji zahtjeva u tom predmetu, majka i njezino dvoje djece, tvrdili su da su bili žrtve nasilja u obitelji. Konkretno su ustvrdili da talijanska država nije ispunila svoju obvezu da ih zaštiti i pomogne im tijekom susreta i druženja s ocem djece, ovisnikom o drogama i alkoholičarom optuženim za zlostavljanje i upućivanje prijetnji tijekom tih susreta. Majka je prigovorila i da je okarakterizirana kao „roditelj koji odbija surađivati“ i da joj je u skladu s tim izvršavanje roditeljske odgovornosti obustavljeno, i to samo zato što je nastojala zaštititi svoju djecu ističući opasnost za njihovu sigurnost.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 8.** (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života) Konvencije u odnosu na oba djeteta utvrdivši da su od 2015. bili prisiljeni sastajati se s ocem u uvjetima koji nisu osiguravali okružje u kojemu bi bili

⁴. Ta će presuda postati konačna pod okolnostima utvrđenima u članku 44. stavku 2. (konačne presude) [Europske konvencije o ljudskim pravima](#).

zaštićeni i da je, unatoč naporima vlasti da održe kontakt između njih i njihova oca, bio zanemaren njihov najbolji interes da ne budu prisiljeni sastajati se u takvim uvjetima. Sud je presudio i da je došlo do **povrede članka 8.** u odnosu na majku djece. U tom je pogledu posebno napomenuo da domaći sudovi nisu pažljivo ispitali njezinu situaciju i da su odlučili obustaviti njezino izvršavanje roditeljske odgovornosti na temelju njezina navodno neprijateljskog stava prema kontaktima i zajedničkoj roditeljskoj skrbi s ocem djece, a da nisu uzeli u obzir sve relevantne čimbenike u predmetu. Stoga je Sud utvrdio da Sud za maloljetnike i Žalbeni sud nisu pružili relevantne i dostatne razloge kojima bi opravdali svoju odluku o obustavi izvršavanja roditeljske odgovornosti podnositeljice zahtjeva u razdoblju od svibnja 2016. do svibnja 2019.

Malagić protiv Hrvatske

17. studenoga 2022.

Taj predmet odnosi se na ukidanje mjera opreza izrečenih bivšem suprugu podnositeljice zahtjeva, policijskom službeniku, koji je navodno počinio djela nasilja u obitelji ili zlostavljanja nad njom i njihovom djecom. Podnositeljica je konkretno ustvrdila da su ju, ukidanjem mjera opreza, domaće vlasti propustile zaštititi, a da nisu ocijenile predstavlja li njezin bivši suprug još uvijek opasnost za nju i njihovu djecu.

U tom predmetu, Sud nije našao nikakav propust nadležnih vlasti da ispune svoju pozitivnu obvezu zaštite tjelesnog integriteta podnositeljice zahtjeva. Konkretno, bile su svjesne ozbiljnih optužbi protiv njezina bivšeg supruga i poduzele su različite vrste odgovarajućih mjera u odgovarajuće vrijeme kako bi zaštitile tjelesni integritet podnositeljice zahtjeva uzimajući u obzir opetovanost nasilja u obitelji. Sud je stoga presudio da **nije došlo do povrede članka 8.** (pravo na poštovanje privatnog života) Konvencije u odnosu na podnositeljicu.

Povjerljivost dopisivanja i kibernetičko nasilje

Buturugă protiv Rumunjske

11. veljače 2020.

Taj predmet odnosio se na tvrdnje o nasilju u obitelji i povredi povjerljivosti elektroničkog dopisivanja od strane bivšeg supruga podnositeljice koja je prigovorila nedostatcima u sustavu zaštite žrtava te vrste nasilja. Podnositeljica zahtjeva konkretno je prigovorila neučinkovitosti kaznene istrage nasilja u obitelji za koje je tvrdila da ga je pretrpjela. Prigovorila je i da njezina osobna sigurnost nije bila dostatno osigurana te je kritizirala odbijanje vlasti da razmotre njezinu prijavu o povredi povjerljivosti njezina dopisivanja od strane njezina bivšeg supruga.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) **i članka 8.** (pravo na poštovanje privatnog života i dopisivanja) Konvencije zbog propusta države da ispuni svoje pozitivne obveze na temelju tih odredbi. Konkretno je utvrdio da nacionalne vlasti u kaznenoj istrazi nisu postupale kao da je otvoreno konkretno pitanje nasilja u obitelji i da time nisu pružile primjeren odgovor na ozbiljnost činjenica kojima je prigovorila podnositeljica. Istraga o nasilju bila je manjkava i nije razmatrana osnovanost prijave o povredi povjerljivosti dopisivanja koja je usko povezana s prijavom zbog nasilja. Tom je prilikom Sud na kraju istaknuo da je kibernetičko nasilje sada prepoznato kao aspekt nasilja nad ženama i djevojčicama i da se pojavljuje u različitim oblicima, među ostalim u obliku internetskog kršenja privatnosti, upada u žrtvino računalo i prikupljanja, dijeljenja i iskrivljavanja podataka i slika, među ostalim i privatnih podataka.

[Volodina protiv Rusije \(br. 2\)](#)⁵

14. rujna 2021.

Taj predmet odnosio se na tvrdnju podnositeljice zahtjeva da ju ruske vlasti nisu zaštitile od ponovljenog uznemiravanja na internetu. Konkretno je ustvrdila da je njezin bivši partner upotrijebio njezino ime, osobne podatke i intimne fotografije za stvaranje lažnih profila na društvenim mrežama, da je podmetnuo uređaj za praćenje putem GPS-a u njezinu torbicu, da joj je slao prijeteće smrću putem društvenih mreža i da vlasti nisu djelotvorno istražile te tvrdnje.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 8.** (pravo na poštovanje privatnog života) Konvencije utvrdivši da ruske vlasti nisu ispunile svoje obveze na temelju te odredbe da zaštite podnositeljicu od teškog zlostavljanja. Posebno je napomenuo da, iako su imale na raspolaganju pravne alate za provođenje kaznenog progona podnositeljčina partnera, vlasti nisu provele učinkovitu istragu i ni u jednom trenutku nisu razmatrale što se moglo i trebalo učiniti kako bi se podnositeljicu zaštitilo od opetovanog uznemiravanja na internetu. Sud je primijetio i da ta utvrđenja odražavaju utvrđenja iz prethodne presude koja se odnosila na istu podnositeljicu, *Volodina protiv Rusije* (vidi u nastavku pod naslovom „Zabrana diskriminacije“), u kojoj je Sud smatrao da je odgovor ruskih vlasti na ponovljeno nasilje u obitelji bio očigledno nedostatan.

Zaštita vlasništva (članak 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju)

[J. D. i A protiv Ujedinjenog Kraljevstva \(br. 32949/17 i 34614/17\)](#)

24. listopada 2019.

Vidi u nastavku pod naslovom „Zabrana diskriminacije“.

Zabrana diskriminacije (članak 14. Konvencije)

[Opuz protiv Turske](#)

9. lipnja 2009.

Podnositeljicu zahtjeva i njezinu majku godinama je napadao i prijetio im suprug podnositeljice, a u raznim navratima obje žene zadobile su ozljede opasne za život. Uz samo jednu iznimku, protiv njega nije pokrenut kazneni progon jer su obje žene povukle svoje prijave, unatoč njihovim objašnjenjima da ih je suprug na to natjerao prijeteci im ubojstvom. Naposljetku je sedam puta izbo svoju suprugu te mu je izrečena novčana kazna u iznosu od približno 385,00 eura koja se može platiti u ratama. Te su dvije žene podnijele brojne prijave tvrdeći da su im životi ugroženi. Suprug je bio ispitan i pušten. Na kraju, kad su se dvije žene pokušale odseliti, suprug je ustrijelio i usmrtio svoju punicu tvrdeći da je u pitanju bila njegova čast. Osuđen je za ubojstvo i izrečena mu je kazna doživotnog zatvora, ali pušten je na slobodu do okončanja žalbenog postupka, nakon čega je njegova supruga tvrdila da joj je nastavio prijetiti.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 2.** (pravo na život) Konvencije u pogledu ubojstva podnositeljčine majke i **povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije u pogledu propusta države da zaštiti podnositeljicu. Utvrdio je da Turska nije uspostavila i provela sustav za kažnjavanje nasilja u obitelji i zaštitu žrtava. Vlasti čak nisu iskoristile ni dostupne zaštitne mjere i obustavile su postupak kao „obiteljsku stvar“ zanemarujući razlog zašto su prijave povučene. Trebao je postojati pravni okvir koji bi omogućio pokretanje kaznenog postupka bez obzira na to jesu li prijave povučene.

Sud je, po prvi put u predmetu o nasilju u obitelji, presudio i da je došlo do **povrede članka 14.** (zabrana diskriminacije) Konvencije, **u vezi s člancima 2. i 3.:** primijetio je

---

⁵. Dana 16. rujna 2022. Ruska Federacija prestala je biti stranka Konvencije.

da nasilje u obitelji pogađa uglavnom žene, dok je opća i diskriminirajuća pravosudna pasivnost u Turskoj stvorila za to pogodno ozračje. Stoga se moglo smatrati da je nasilje koje su pretrpjele podnositeljica zahtjeva i njezina majka rodno uvjetovano i diskriminirajuće prema ženama. Unatoč reformama koje je posljednjih godina provela turska Vlada, sveukupno nereagirane pravosudnog sustava i nekažnjivost koju uživaju napadači, kao u predmetu podnositeljice zahtjeva, ukazivali su na nedovoljnu predanost vlasti poduzimanju odgovarajućih mjera za rješavanje nasilja u obitelji.

A. protiv Hrvatske (br. 55164/08)

14. listopada 2010.

Vidi gore pod naslovom „Pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života“.

Eremia i drugi protiv Republike Moldavije

28. svibnja 2013.

Prva podnositeljica zahtjeva i njezine dvije kćeri prigovorile su propustu moldavskih vlasti da ih zaštite od nasilničkog ponašanja i zlostavljanja njihova supruga i oca, policijskog službenika.

Sud je presudio da je **došlo do povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije u odnosu na prvu podnositeljicu zahtjeva jer, unatoč tomu što su znale za zlostavljanje, vlasti nisu poduzele djelotvorne mjere protiv njezina supruga i zaštitile ju od daljnjeg nasilja u obitelji. Sud je dalje presudio da je došlo do **povrede članka 8.** (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života) Konvencije u odnosu na kćeri smatrajući da je, unatoč štetnim psihičkim učincima svjedočenja očevu nasilju nad majkom u obiteljskom domu, poduzeto malo ili nimalo mjera da se spriječi ponavljanje takvog ponašanja. Konačno, Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 14.** (zabrana diskriminacije) Konvencije **u vezi s člankom 3.** u odnosu na prvu podnositeljicu utvrdivši da postupanje vlasti nije bilo samo propust ili odgoda rješavanja nasilja nad njom već je dovelo do opetovanog toleriranja takvog nasilja i odražavalo je diskriminirajući stav prema prvoj podnositeljici zahtjeva kao ženi. U tom pogledu Sud je primijetio da su nalazi Specijalne izvjestiteljice Ujedinjenih naroda za nasilje nad ženama, njegove uzroke i posljedice samo potvrdili dojam da vlasti nisu u potpunosti cijenile ozbiljnost i razmjere problema nasilja u obitelji u Republici Moldaviji i njegova diskriminirajućeg učinka na žene.

Vidi i: **B. protiv Republike Moldavije (br. 61382/09)** i **Mudric protiv Republike Moldavije**, presuda od 16. srpnja 2013.; **N. A. protiv Republike Moldavije (br. 13424/06)**, presuda od 24. rujna 2013.; **T. M. i C. M. protiv Republike Moldavije**, presuda od 28. siječnja 2014.; **Munteanu protiv Republike Moldavije**, presuda od 26. svibnja 2020.

Rumor protiv Italije

27. svibnja 2014.

Podnositeljica zahtjeva prigovorila je da joj vlasti nisu pružile potporu nakon ozbiljnog incidenta nasilja u obitelji nad njom u studenom 2008. niti ju zaštitile od daljnjeg nasilja. Konkretno je tvrdila da njezin bivši partner nije bio obavezan podvrgnuti se psihološkom liječenju te je i dalje predstavljao prijetnju i za nju i za njezinu djecu. Nadalje je tvrdila da je prihvatni centar odabran za njegov kućni pritvor, koji se nalazi samo 15 km od njezine kuće, bio neodgovarajući ustvrdivši da su ju zaposlenici prihvatnog centra dva puta zastrašivali, što je bilo u suprotnosti sa sudskim nalogom kojim je zabranjen bilo kakav oblik kontakta s njezinim bivšim partnerom. Na kraju je navela da su ti propusti rezultat nedostatnosti zakonodavnog okvira u Italiji u području borbe protiv nasilja u obitelji te da je time bila diskriminirana kao žena.

Sud je presudio da **nije došlo do povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) **zasebno i u vezi s člankom 14.** (zabrana diskriminacije) Konvencije. Utvrdio je da su talijanske vlasti uspostavile zakonodavni okvir koji im je omogućio poduzimanje mjera protiv osoba optuženih za nasilje u obitelji i da je taj okvir

bio djelotvoran pri kažnjavanju počinitelja kaznenog djela kojeg je podnositeljica bila žrtva i sprječavanju ponavljanja nasilnih napada na njezin tjelesni integritet.

M. G. protiv Turske (br. 646/10)

22. ožujka 2016.

Taj predmet odnosio se na nasilje u obitelji koje je podnositeljica zahtjeva pretrpjela tijekom braka, prijetnje koje su joj upućene nakon razvoda i naknadni postupak. Konkretno, podnositeljica zahtjeva kritizirala je domaće vlasti jer nisu spriječile nasilje kojem je bila podvrgnuta. Prigovorila je i trajnoj i sustavnoj diskriminaciji u pogledu nasilja nad ženama u Turskoj.

Sud je presudio da je **došlo do povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije utvrdivši da se ne može smatrati da je način na koji su turske vlasti vodile kazneni postupak ispunio pretpostavke iz članka 3. Posebno je napomenuo da su vlasti zauzele pasivan stav jer je kazneni postupak pokrenut više od pet godina i šest mjeseci nakon što je podnositeljica podnijela prijavu protiv svojeg supruga i da je postupak, po svemu sudeći, još u tijeku. U tom predmetu Sud je presudio i da je došlo do **povrede članka 14.** (zabrana diskriminacije) Konvencije **u vezi s člankom 3.**, utvrdivši da nakon proglašenja razvoda braka (24. rujna 2007.) i do stupanja na snagu novog Zakona (br. 6284) 20. ožujka 2012. zakonodavni okvir koji je bio na snazi nije jamčio da podnositeljica zahtjeva, razvedena osoba, može iskoristiti zaštitne mjere te je napomenuo da je mnogo godina nakon podnošenja zahtjeva nacionalnim sudovima bila prisiljena živjeti u strahu od ponašanja bivšeg supruga.

Halime Kılıç protiv Turske

28. lipnja 2016.

Taj predmet odnosio se na smrt kćeri podnositeljice zahtjeva koju je ubio njezin suprug unatoč tomu što je podnijela četiri prijave i ishodila donošenje triju naloga za zaštitu te zabrana.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 2.** (pravo na život) i **povrede članka 14.** (zabrana diskriminacije) **u vezi s člankom 2.** Konvencije. Posebice je utvrdio da domaći postupak nije ispunio pretpostavke iz članka 2. Konvencije pružanjem zaštite kćeri podnositeljice zahtjeva. Budući da nisu kaznile propust supruga podnositeljicine kćeri da postupi u skladu s nalogima izdanim protiv njega, nacionalne vlasti lišile su te naloge svake djelotvornosti jer su dopustile da suprug podnositeljice prođe nekažnjeno, što mu je omogućio da opetovano napada svoju suprugu, a da za to ne odgovara. Sud je također smatrao neprihvatljivim to što je kći podnositeljice zahtjeva ostala bez resursa ili zaštite kada je bila suočena s nasilnim ponašanjem svojeg supruga i što su vlasti, ignorirajući opetovano nasilje i prijetnje smrću upućene žrtvi, stvorile ozračje pogodno za nasilje u obitelji.

Talpis protiv Italije

2. ožujka 2017.

Vidi gore pod naslovom „Pravo na život“.

Vidi i: **M. S. protiv Italije (br. 32715/19)**, presuda od 7. srpnja 2022., u kojoj je Sud, posebice uzimajući u obzir činjenicu da je, od 2017. i donošenja presude u predmetu *Talpis*, Italija poduzela korake za provedbu Istanbulske konvencije, čime je pokazala stvarnu političku predanost sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama, zaključio da se ne može smatrati da propusti kojima se prigovaralo u tom predmetu i koji proizlaze iz propusta vlasti da djeluju, iako su nedvojbeno vrijedni prijekora i protivni članku 3. Konvencije, sami po sebi ukazuju na diskriminirajući stav vlasti te je stoga proglasio nedopuštenim kao očigledno neosnovan prigovor podnositeljice zahtjeva na temelju članka 14. (zabrana diskriminacije) Konvencije u vezi s člankom 3.

Bălsan protiv Rumunjske

23. svibnja 2017.

Podnositeljica je tvrdila da ju vlasti nisu zaštitile od ponovljenog nasilja u obitelji i da njezin suprug nije odgovarao za to unatoč njezinim brojnim prijavama. Ustvrdila je i da se zbog tolerancije vlasti prema takvom nasilju osjećala poniženom i bespomoćnom.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije zbog propusta vlasti da na odgovarajući način zaštite podnositeljicu od nasilja njezina supruga i **povrede članka 14.** (zabrana diskriminacije) Konvencije **u vezi s člankom 3.** jer je nasilje bilo rodno uvjetovano. Sud je posebice napomenuo da je podnositeljicu suprug podvrgnuo nasilju i da su vlasti morale biti itekako svjesne tog zlostavljanja s obzirom na njezine opetovane pozive za pomoć upućene i policiji i sudovima. Nadalje, iako je u Rumunjskoj postojao pravni okvir na temelju kojeg je mogla prijaviti nasilje u obitelji i tražiti zaštitu vlasti i koji je podnositeljica zahtjeva u potpunosti iskoristila, vlasti nisu primijenile relevantne zakonske odredbe u njezinu predmetu. Vlasti su čak utvrdile da je podnositeljica zahtjeva izazvala nasilje u obitelji nad njom i smatrale da ono nije bilo dovoljno ozbiljno da bi bilo obuhvaćeno područjem primjene kaznenog zakona. Takav je pristup lišio nacionalni pravni okvir njegove svrhe i nije bio u skladu s međunarodnim standardima o nasilju nad ženama. Štoviše, pasivnost vlasti u tom predmetu odražavala je diskriminirajući stav prema podnositeljici zahtjeva kao ženi i ukazivala na nedostatak predanosti rješavanju nasilja u obitelji u Rumunjskoj općenito.

Volodina protiv Rusije⁶

9. srpnja 2019.

Taj predmet odnosio se na prigovor podnositeljice zahtjeva da ju ruske vlasti nisu zaštitile od ponovljenog nasilja u obitelji, među ostalim napada, otmice, uhođenja i upućivanja prijetnji. Tvrdila je i da je trenutačni pravni režim u Rusiji neodgovarajući za rješavanje takvog nasilja i da je diskriminirajući prema ženama.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije utvrdivši da je podnositeljica bila i fizički i psihički zlostavljana od bivšeg partnera i da ruske vlasti nisu ispunile svoje obveze na temelju Konvencije da ju zaštite od njegova zlostavljanja. Presudio je i da je došlo do **povrede članka 14.** (zabrana diskriminacije) Konvencije **u vezi s člankom 3.** U tom pogledu Sud je posebice primijetio da nasilje u obitelji nije priznato u ruskom pravu i da ne postoje nalozi za zabranu približavanja ili zaštitu. Ti su propusti jasno pokazali da vlasti nisu sklone priznati ozbiljnost problema nasilja u obitelji u Rusiji i njegov diskriminirajući učinak na žene.

J. D. i A protiv Ujedinjenog Kraljevstva (br. 32949/17 i 34614/17)

24. listopada 2019.

Druga podnositeljica zahtjeva u tom predmetu, budući da je bila u opasnosti od teškog nasilja u obitelji, bila je uključena u „Program utočišta” (*Sanctuary Scheme*), što je podrazumijevalo i određene prilagodbe njezine nekretnine (uključujući postavljanje „sigurne sobe” na tavanu za nju i njezina sina s kojim je živjela u trosobnoj kući). Ustvrdila je da je zbog novih pravila o naknadama za stanovanje u sektoru socijalnog stanovanja (neslužbeno poznatim kao „porez na spavaće sobe”) bila diskriminirana zbog svoje posebne situacije kao žrtve rodno uvjetovanog nasilja.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 14.** (zabrana diskriminacije) Konvencije **u vezi s člankom 1.** (zaštita vlasništva) **Protokola br. 1** u odnosu na drugu podnositeljicu. Posebice je napomenuo da je cilj propisa da potakne ljude da se presele bio suprotstavljen cilju Programa utočišta da se žrtvama rodno uvjetovanog nasilja omogući da ostanu u svojim domovima. Učinak postupanja prema drugoj podnositeljici zahtjeva na isti način kao prema drugim osobama na koje se primjenjuju nova pravila o naknadama za stanovanje stoga je bio nerazmjeran jer nije odgovarao legitimnom cilju

⁶. Dana 16. rujna 2022. Ruska Federacija prestala je biti stranka Konvencije.

mjere. Nadalje, britanska Vlada nije pružila nikakve važne razloge kojima bi opravdala davanje prednosti cilju tog novog sustava u odnosu na cilj omogućavanja žrtvama nasilja u obitelji da ostanu u svojim domovima.

Tkheldze protiv Gruzije

8. srpnja 2021.

Taj predmet odnosio se na navodni propust gruzijskih vlasti da zaštite kćer podnositeljice zahtjeva od nasilja u obitelji i da provedu učinkovitu istragu o tom pitanju. Podnositeljica je ustvrdila da je policija bila svjesna opasnosti za život njezine kćeri, ali nije poduzela potrebne preventivne mjere. Konkretno, odgovor policije na brojne prijave koje su ona i njezina kći podnijele bio je neprimjeren i diskriminirajući.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 2. (pravo na život) u vezi s člankom 14. (zabrana diskriminacije)** Konvencije utvrdivši da gruzijska država nije ispunila svoje obveze da zaštiti život podnositeljice kćeri i provede učinkovitu istragu njezine smrti. Posebice je napomenuo da je policija morala biti svjesna da je kći podnositeljice zahtjeva bila u opasnosti. Unatoč raznim zaštitnim mjerama koje je mogla provesti, nije spriječila rodno uvjetovano nasilje nad njom, što je kulminiralo njezinom smrću. Sud je utvrdio da se neaktivnost policije može smatrati sistemskim propustom. Postojala je prijeka potreba da se provede svrhovita istraga o mogućnosti da je neaktivnost policije proizlazila iz diskriminacije na temelju spola i pristranosti.

Tunikova i drugi protiv Rusije⁷

14. prosinca 2021.

Vidi gore pod naslovom „Zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja“.

A i B protiv Gruzije (br. 73975/16)

10. veljače 2022.

Taj predmet odnosio se na ubojstvo kćeri odnosno majke dvoje podnositelja zahtjeva od oca drugog podnositelja zahtjeva, policijskog službenika, nakon problematične veze. Odnosio se i na istragu koja je uslijedila. Podnositelji zahtjeva prigovorili su, konkretno, propustu vlasti da zaštite njihovu srodnicu od nasilja u obitelji i da provedu učinkovitu istragu.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 2. (pravo na život) u vezi s člankom 14. (zabrana diskriminacije)** Konvencije u tom predmetu. Utvrdio je da se, u cjelini, predmet može smatrati još jednim jasnim primjerom toga kako opća i diskriminirajuća pasivnost tijela nadležnih za provedbu zakona u odnosu na tvrdnje o nasilju u obitelji može stvoriti ozračje pogodno za daljnje širenje nasilja počinjenog nad žrtvama samo zašto što su žene. Sud je posebice napomenuo da, unatoč različitim zaštitnim mjerama koje su im bile na raspolaganju, vlasti nisu spriječile rodno uvjetovano nasilje nad bliskom srodnicom podnositelja zahtjeva, koje je kulminiralo njezinom smrću, a taj su propust pogoršale stavom pasivnosti, čak i prihvaćanja, u odnosu na navodnog počinitelja, kasnije osuđenog za ubojstvo žrtve.

Daljnja literatura

Vidi i mrežne stranice Vijeća Europe **„Djelovanje protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji“**.

---

⁷. Dana 16. rujna 2022. Ruska Federacija prestala je biti stranka Konvencije.

Kontakt za medije:

Tel.: + 33 (0)3 90 21 42 08

Za ovaj prijevod, koji se objavljuje u dogovoru s Vijećem Europe i Europskim sudom za ljudska prava, odgovoran je isključivo Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.